

Kętrzyn, 12 września 2017 r.

SR.061.14.2017

Pan Gustaw Marek Brzezina
Marszałek Województwa Warmińsko-
Mazurskiego

Dwanaście miast z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, które zostały wskazane w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jako miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze, przygotowało i przedstawiło Ministrowi Rozwoju propozycje zmian dot. pakietu dla miast średnich. Samorządy wypracowały listę najważniejszych potrzeb rozwojowych i zwróciły się z wnioskiem do Ministra o ukierunkowanie pakietu na realizację wskazanych działań. Jednocześnie zaprezentowano propozycje modyfikacji w krajowych programach operacyjnych i programach rządowych/ministerialnych oraz przedstawiono podejście do nowego okresu programowania funduszy UE po 2020 r. w odniesieniu do miast średnich.

Główne potrzeby rozwojowe średnich miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze z województwa warmińsko-mazurskiego w odniesieniu do działań przewidzianych w SOR

(podkreśleniem oznaczono potrzeby o najwyższym priorytecie)

1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości, aktywności inwestycyjnej i innowacyjności powinno odbywać się poprzez:
  - poprawę lokalnej infrastruktury drogowej;
  - uzbrojenie terenów przeznaczonych pod inwestycje;
  - wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w sektorach stanowiących o specjalizacji gospodarczej danego miasta, w szczególności podmiotów, których działalność prowadzi do zwiększenia konkurencyjności/innowacyjności lokalnej gospodarki i generowania miejsc pracy wysokiej jakości;
  - tworzenie/rozwój inkubatorów przedsiębiorczości;
  - wspieranie samozatrudnienia;
  - kształtowanie postaw przedsiębiorczych/innowacyjnych wśród kadry zarządzającej i pracowników firm oraz w społeczeństwie, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży;
  - zapewnienie wykwalifikowanych kadr dla gospodarki lokalnej.

Zgodnie z wnioskami wypływającymi z raportów z wdrażania i ewaluacji Regionalnej Strategii Innowacyjności, województwo warmińsko-mazurskie nie ma silnego potencjału innowacyjnego, a firmy cechują się biernością w tym zakresie. Na obecnym etapie większość firm w średnich miastach naszego województwa nie jest jeszcze gotowa na podejmowanie bardziej zaawansowanej działalności. Firmy lokalne wymagają dalszego inwestowania w sprzęt, infrastrukturę czy też technologie informacyjno-komunikacyjne. Musi temu towarzyszyć poprawa infrastruktury dla potencjalnych inwestorów,

zwiększenie dostępności terytorialnej i budowanie innowacyjnego społeczeństwa. Dopiero stworzenie odpowiednich podstaw powinno prowadzić do wejścia na kolejny poziom rozwoju, związany z prowadzeniem prac badawczo-rozwojowych, tworzeniem i wprowadzaniem innowacji. Dlatego też, aby rzeczywiście wspomóc średnie miasta województwa warmińsko-mazurskiego i doprowadzić do poprawy ich gospodarek, dostępne środki należałoby ukierunkowywać w dużo większym zakresie na ww. działania.

2. Zachęcanie do zamieszkania i osiedlania się w miastach średnich, z wykorzystaniem instrumentów mieszkaniowych oraz podnoszenia dostępności i jakości świadczonych usług publicznych, powinno odbywać się poprzez:

- rozwój infrastruktury opieki dla dzieci do lat 3, przedszkolnej i szkolnej (edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej) oraz podniesienie jakości oferty edukacyjnej ukierunkowanej na rozwój kompetencji kluczowych uczniów;
- kompleksową rewitalizację;
- wprowadzenie, rozwijanie i integrowanie systemów transportu miejskiego, wspierających połączenia w miastach oraz pomiędzy miastami i ich otoczeniem (infrastruktura transportu publicznego, ITS, wymiana taboru, rozwój i promocja transportu pieszego i rowerowego itp.);
- tworzenie nowoczesnych i wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych;
- zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz rozwój zasobów kultury;
- budowę/modernizację infrastruktury rekreacyjnej i sportowej;
- zwiększenie dostępności i jakości usług pomocy społecznej, w szczególności skierowanych do osób starszych, wraz z niezbędnymi działaniami infrastrukturalnymi;
- aktywizację zawodową i społeczną oraz integrację środowisk lokalnych.

Średnie miasta z województwa warmińsko-mazurskiego borykają się z problemami demograficznymi, związanymi przede wszystkim z depopulacją i postępującym „starzeniem się” społeczeństwa. Stworzenie atrakcyjnych warunków do życia i pracy oraz zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług jest zatem nieodzowne, aby przywrócić tym samorządom rolę ważnych centrów aktywności społecznej i gospodarczej, a w konsekwencji doprowadzić do zwiększenia liczby mieszkańców i zagwarantowania im odpowiednich standardów funkcjonowania w środowisku miejskim.

3. Rozwiązywanie kwestii środowiskowych powinno odbywać się poprzez:

- zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych, w tym z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii;
- ochronę i poprawę jakości wód powierzchniowych, w szczególności poprzez rekultywację jezior i zagospodarowanie wód opadowych;
- tworzenie terenów zielonych w przestrzeni miejskiej.

Środowisko przyrodnicze w znacznej mierze determinuje sytuację społeczno-gospodarczą miast Warmii i Mazur. Uwzględniając specyfikę regionu, wsparcie powinno być ukierunkowane na podnoszenie jakości i wykorzystywanie potencjału wód, powietrza i zieleni. Prowadzić to będzie zarówno do stworzenia atrakcyjnych warunków do życia, jak i rozwoju gospodarczego w branżach związanych z turystyką i inteligentnymi specjalizacjami województwa.

Zapewnienie trwałych warunków rozwojowych średnich miast Warmii i Mazur powinno w dużej mierze odbywać się w oparciu o środki dostępne w ramach programu regionalnego. To właśnie do RPO WiM 2014-2020 samorządy w największym zakresie składają wnioski o dofinansowanie projektów, a w mniejszym stopniu korzystają ze współfinansowania dostępnego w programach krajowych. Dlatego wsparcie na poziomie wojewódzkim uważane jest za najbardziej pożądane z punktu widzenia 12 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Poniżej znajduje się zestawienie propozycji, których wprowadzenie byłoby warte rozważenia, aby skutecznie realizować wizję zawartą w SOR dot. rozwoju miast średnich.

Działanie/Poddziałanie RPO	Propozycja
-	sprawne przeprowadzenie aktualizacji strategii wojewódzkiej i programu regionalnego pod kątem wprowadzenia zapisów SOR dot. miast średnich
-	wprowadzenie oddzielnych konkursów lub oddzielnych kopert bądź znaczących preferencji dla miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze w działaniach/poddziałaniach związanych ze zgłoszonymi w niniejszym piśmie potrzebami rozwojowymi, wraz ze zwiększeniem alokacji (w szczególności w działaniach/poddziałaniach 4.3 Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków, 5.2 Gospodarka wodno-ściekowa, 5.3 Ochrona różnorodności biologicznej, 8.1 Rewitalizacja obszarów miejskich, 9.2 Infrastruktura socjalna, 9.3.4 Infrastruktura edukacji ogólnokształcącej, 9.3.5 Infrastruktura edukacji przedszkolnej)
-	niewprowadzanie ograniczeń w dostępie do środków RPO w przypadku uwzględnienia preferencji/oddzielnych naborów dla miast średnich w programach krajowych
-	zwiększenie katalogu działań możliwych do realizacji w ramach instrumentu ZIT bis, związanych ze zgłoszonymi w niniejszym piśmie potrzebami rozwojowymi, wraz ze zwiększeniem alokacji
-	zmiana zapisów szczegółowych opisów osi priorytetowych, umożliwiająca budowę nowych obiektów związanych ze świadczeniem przez samorządy usług publicznych, w szczególności w zakresie obiektów oświatowych oraz świadczących usługi na rzecz seniorów
-	wydłużenie standardowego terminu składania wniosków o dofinansowanie lub ogłaszanie wstępnej informacji o konkursie na co najmniej 60 dni przed planowanym rozpoczęciem naboru wniosków - przed ogłoszeniem konkretnego konkursu potencjalny beneficjent podstawową wiedzę o terminach planowanych naborów czerpie z harmonogramu na dany rok, zaś pozostałe informacje ze szczegółowych opisów osi priorytetowych; dopiero w regulaminach poszczególnych konkursów pojawiają się limity i ograniczenia nie wskazane w SzOOP, które mogą wpływać na przygotowywany wniosek (np. na montaż finansowy)
-	powinno się unikać przedłużającej się oceny wniosków, która w przypadku projektów uzależnionych od otrzymania dofinansowania automatycznie skraca termin na ich realizację

-	usunięcie zapisów mówiących o konieczności przeprowadzenia analizy popytu przez firmy zajmujące się badaniem rynku - generuje to dodatkowe koszty po stronie beneficjenta oraz wpływa na tworzenie specyficznego rynku usług, podobnie jak stało się to w przypadku firm przygotowujących studia wykonalności oraz wnioski aplikacyjne; ponadto fakt zlecenia usługi firmie zewnętrznej nie zawsze ma przełożenie ⁸ na większą jakość tych opracowań
-	wprowadzenie możliwości budowy/modernizacji obiektów sportowych i rekreacyjnych
-	możliwość realizacji projektów w systemie „zaprojektuj i wybuduj”, który daje większą szansę pozyskania dofinansowania; beneficjent nie musi angażować znaczących środków finansowych na dokumentację techniczną dot. przedsięwzięcia, co do którego nie ma pewności o pozyskaniu wsparcia finansowego
-	w ramach dotacji dla placówek/instytucji naukowych powinien istnieć wymóg, aby wyniki prac badawczo-rozwojowych przynajmniej częściowo wdrażać w średnich miastach
1.3.4 Tereny inwestycyjne	złagodzenie dla beneficjentów warunków sprzedaży uzbrojonych terenów inwestycyjnych
	możliwość ubiegania się o dofinansowanie w przypadku, gdy JST nie jest właścicielem gruntu, a musi realizować uzbrojenie terenu jako zadanie własne
4.4 Zrównoważony transport miejski	zapewnienie modernizacji oświetlenia ulicznego jako oddzielnego typu projektu
5.2 Gospodarka wodno-ściekowa	zapewnienie budowy/przebudowy kanalizacji deszczowej jako oddzielnego typu projektu
5.3 Ochrona różnorodności biologicznej	wprowadzenie preferencji dla rekultywacji jezior również w miastach średnich, nie tylko w uzdrowiskach
Os priorytetowa 8	włączenie form szkolnych i rekreacyjnych jako dopuszczalnych w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z dopuszczeniem tworzenia miejsc noclegowych
	dopuszczenie możliwości budowy i przebudowy dróg publicznych jako elementu przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, nie tylko (jak dotychczas) dróg wewnętrznych obszaru rewitalizowanego
9.3.5. Infrastruktura edukacji przedszkolnej	uproszczenie warunków konkursowych, w tym zniesienie warunku komplementarności z działaniem 2.1 Zapewnienie równego dostępu do edukacji przedszkolnej
Oś 11 Włączenie społeczne	rozszerzenie katalogu osób, które mogą uczestniczyć w projektach na rzecz aktywizacji i integracji społecznej w związku z trudnościami, jakie napotykać beneficjenci przy rekrutacji

Zwracamy się z prośbą do Pana Marszałka o rozważenie możliwości włączenia się samorządu województwa warmińsko-mazurskiego we wsparcie dla średnich miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze poprzez wprowadzenie odpowiednich zmian w regionalnym programie operacyjnym. Jednocześnie deklarujemy gotowość do współpracy i aktywne zaangażowanie w projektowanie przyszłych działań.

WICEPREZYDENT MIASTA

Jacek Boruszka

Gmina Miasto Elbląg

PREZYDENT MIASTA

Tomasz Andrukiewicz

Gmina Miasto Ełk

BURMISTRZ

Piotr Petrykowski

Gmina Miejska Bartoszyce

Z up. BURMISTRZA

Piotr Piątkiewicz

Gmina Miasto Braniewa

z up. BURMISTRZA

Andrzej Kisielewski
ZASTĘPCA BURMISTRZA

Gmina Miasto Działdowo

BURMISTRZ
Miasta Giżycka

Wojciech Karol Maczkiewicz

Gmina Miejska Giżycko

BURMISTRZ MIASTA

Krzysztof Hrzeman

Gmina Miejska Kętrzyn

BURMISTRZ

Jacek Wiśniowski

Gmina Miejska Lidzbark Warmiński

BURMISTRZ

mgr Otola Siemieniec

Gmina Miasto Mragowo

BURMISTRZ

Wacław Olszewski

Gmina Olecko

BURMISTRZ

Andrzej Symborski

Gmina Pisz

BURMISTRZ

Danuta Górka

Gmina Miejska Szczytno